

to čudno zdí, da ima neznani človek toliko bankovcev po 100 gold. V tém, ko mu rečejo, da so poslali bankovec drugam menjati, ga nesejo k gosposki na ogled, ki ga berž za ponarejenega spozná in lastnika zapre. Izperva ni hotel nič razodeti, kako in kaj; potem je vendar toliko povedal, da še berž tisto noč so se peljali na D. dom v Mengeš, pa niso nič našli. Dolgo je terpelo, preden je D. obstal, da ima bankovce od Anton Kušlana iz Cerknice, ravno tistega mladega malarja in podobarja, ki je bil že dvakrat v preiskavi zavoljo ponarejenih bankovcev. Zdaj ga imajo vtretjič; preteklo nedeljo so ga zaperli. Bankovci so tako dobro s peresom pisani in tudi papir s tako imenovanimi „vodnimi znamji“ je tako ponarejen, da tergovci, ki so že dosti bankovcev po 100 gold. v rokah imeli, ponarejenega niso koj na prvi pogled spoznali. 4 take bankovce, ki jih je naša c. kr. kranjska gosposka dosihmal v roke dobila, je berž na Dunaj banki poslala. Pravijo, da je ponarejavec k ljudem kakor v „štiro“ hodil in jim za 20 gld. narejal bankovce po 100 gold. Kaj je v tem resničnega in koliko takih ponarejenih bankovcev je že izdanih, bo daljna sodniška preiskava razodela. — V kratkem ste se primerile „na gašteji“ dve nesreči. 31. dan p. m. je mlad in premožen kmet težak voz z dvema konjema peljal iz Kranja „na gaštej“ in namesto da bi bil po stermem klancu svojima konjičema privošil priprego, ju je neusmiljeno pretepal, dokler uboga živina ni pritirala voza na verh gašteja. Ondi je na štangi nekaj popravljaj, in v tem, ko se zadej za konjima pripoguje, udari en konj, še vès plašen po poprejšnem pretepanji, z zadnjo nogo in ga zadene na glavo tako, da je pri tej priči mertev obležal. Tako se je splečalo terpinčenje žival berž na mestu! — Na sv. Rešnjega telesa dan se je skor na ravno tem mestu zgodila po neprevidnosti druga velika nesreča. Tukajšni kanonirji, ki so z dvema kanonama streljali kranjski procesiji na čast „pri treh križih“, so potem, ko so odstrelili, kanone sami — brez konj — peljali nazaj po gašteji v mesto. Silna teža druge kanone po stermem klancu premaga moč kanonirjev; dva padeta pod kolesi: enemu starete glavo in vrat, da je bil mahoma mertev; družemu greste čez noge pa le tako, da je upanje, da se bo popolnoma ozdravil. Nesrečnega, ki je tako žalostno smert storil, smo z veliko slovesnostjo pokopali.

Iz Ljubljane. Naša hranilnica (šparkasa) je v ponedeljek po živem pričkanji že spet nekaj družega sklenila, namreč to: Na nje sedanjo hišo naj se dozida le eno nadstropje in vse drugo naj ostane kakor je; ta hiša se ima potem, ko si bo hranilnica za svoje stanovanje novo hišo zidala, v najem (štant) dati; vodstvo naj berž izvoli odbor, ki ima za to dozidanje potrebne reči oskerbeti. To je bil prvi sklep. Drugi sklep, opiraje se na to, da ima hranilnica blizo 200.000 gold. pripravnega kapitala, ki se dá nji in ljubljanskemu mestu v prid obrniti, katero novih stanovanj tako živo potrebuje, pa je bil, da so bili gospodje Debevc, Heinricher, Souvan, Terpine in Zavašnik izvoljeni, kateri naj nemudoma poišejo mesto, ki bi bilo pripravno, da si hranilnica zida novo pohištvo za svoje potrebe, pa tudi za gostovanje družih ljudi; ta odbor naj naznani po tem, kar je zvedil, celemu zboru hranilnice, da ta sklene, kako in kaj; prihodnjo spomlad se mora začeti novo zidanje. Od omenjenih pet gospodov smemo pričakovati, da se bojo svoje naloge krepko poprijeli, — al jim bo pa veliki zbor poterdil, kar bojo nasvetovali, je po dosedanjih sklepih, ki so še vsi po Ljubljani splavili, drugo veliko vprašanje. Dokler ne položimo roke na podzidje novega poslopja, naj nam ne zamerijo gospodje hranilnice, da ostanemo — neverni Tomaži.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. V drugi seji deržavnega svetovavstva je gosp. nadvojvoda-predsednik zboru najpoprej na znanje dal, da kakor sta ogerska svetovavca grofa Appony-i in Andrassy v prvi seji za svojo stran govorila, želi še več drugih svetovavcov iz drugih dežel govoriti za svojo. Al ker bi utegnilo to dolgo terpeti in morebiti tudi razdražiti slogo in bratinstvo različnih narodov cesarstva, je prosil predsednik gospode, naj opusté to, — kar se je tudi zgodilo; le samo to je želel škof diakovarski, gospod Strossmajer, naj se saj njegovo ime in imena vseh tistih njegovih tovaršev, ki so besedo poprijeti hotli, zapišejo v protokol, da jih dežela zvé. — Potem so bili zboru na natisnjenih listih stroški v prevdarek izročeni, ki so določeni za prihodnje leto 1861 za cesarjevo hišo, cesarjevo pisarnico, deržavno svetovavstvo, ministerski zbor, ministerstvo notranjih oprav in za ministerstvo pravice. Po opravljenem redu bi se mogel vsak oddelek teh stroškov posebnemu odboru, ki šteje 7 odbornikov, poprej v pretres izročiti; al grof Clam-Martiniz se je po tem vzdignil in v dolgem govoru dokazal, da najbolje kaže, ako se izvoli za to opravilo odbor z 21 odborniki, ki naj prevzame to pretresovanje in po svoji volji razdeli to delo med manjši odbore. Zoper ta predlog so govorili baron Gehringer, grof Hartig in še nekteri drugi; za Clamov predlog pa knez Salm, žl. Mailáth, grof Andrassy, grof Nostic, grof Auersperg in še nekteri drugi. Sklep je obveljal po Clamovem predlogu; izvoljeni so bili po večini glasov: vitez Krajnski, baron Reyer, grof Auersperg, dohtar Hein, žl. Majer, knez Colloredo-Mansfeld, baron Sokčević, dr. Strasser, škof Strossmajer, grof Andrassy, vitez Vraničani, grof Merkandin, grof Apponyi, grof Clam-Martinic, grof St. Julien, fabrikant Schöller, baron Salvotti, grof Szecsen, žl. Mailath, knez Auersperg in žl. Mocsonyi, — vsak prvih pet gospodov je imel čez 50 glasov za se; poslednji štirji po 24 do 26, grofa Clam in Apponyi po 30 glasov. Iz tega se more posneti razverstenje deržavnih svetovavcov. — Dobro je opomnil žl. Mailáth, da deržavni zbor v pretresovanji deržavnih stroškov in dohodkov ne sme samo golih števil pred očmi imeti, ampak tudi v prevdarek vzeti duševne okoljšine, ki zadevajo celo deržavno življenje in tedaj tudi deržavno gospodarstvo. „Če je res — je rekel — da nobena vlada ni dražja kakor tista, ki vladuje nezadovoljne ljudstva, mora tudi res biti, da tista vlada je najcenejša, ki šteje največ zadovoljnih ljudi“. Stroški, kakor jih je ministerstvo za leto 1861 prerajalo in so deržavnemu zboru sedaj v pretres dani, znašajo za cesarja in njegovo rodovino 5 milijonov in 962.909 gold., tedaj 113.400 gold. manj kakor letos, — za cesarjevo pisarnico 72.900 gold., — za ministerski zbor 16.900 gold.; — ministerstvo notranjih oprav bo po tem prevdarku za svoje uradnike in druge potrebe potrebovalo 39 milij. in 807.800 gold.; tudi žandarji so v teh stroških zapopadeni, pri katerih se ima 3 milijone in pol prihraniti; sploh je stroškov tega ministerstva za prihodnje leto za 5 milij. in 290.600 gold. manj; — za ministerstvo pravice in njegove uradnike je določenih 14 milijonov in 465.700 gold., tedaj za 1 milijon in 42.300 gold. manj kakor letos; — stroški za deržavno svetovavstvo so cenjeni na 289.600 gold. Vseh drugih stroškov za ministerstvo dnarstva, nauka, za vojaštvo itd. deržavni zbor še ni dobil v prevdarek, ker ministerstvo še ni vsega dodelalo. — V četerti seji je bila deržavnemu zboru osnova nove postave za gruntne bukve v prevdarek izročena. Oggerski svetovavec grof Barkoczy je rekel, naj se popred preiše: ali se res za to postavo tako mudí, da ima že zdaj na versto priti; po nasvetu kneza Salma je bil odbor izvoljen, ki naj to reč popred prevdari; ravno tako se je zgodilo pri osnovi nove

postave za poravnavo dolgov, kadar kdo na kant pride. Tako so sedaj 3 odbori izvoljeni, ki posamno izdelujejo svoje naloge, in še le potem, ko bojo svoje dela dokončali, jih bojo prinesli občnemu zboru v predvarek in sklep.

— Cesarski ukaz od 4. t. m. zapoveduje razpuščenje 6 kresijnih gosposk na Marskem in pa deželnega poglavarstva v Opavi.

— Ministerstvo notranjih opravil je 26. p. m. dovolilo, da tudi v Šlezii se od 1. dne prihodnjega mesca ne bo več tarifa za meso postavljala kakor je dozdej navada bila; po celi deželi je mesarjem samim prepušeno, ceno mesa določevati.

Štajarsko. V Gradcu se je ustanovil odbor, ki nabira doneske za spominek rajnega nadvojvoda Joana. S živo besedo vabi vse Štajarce in vse druge narode našega cesarstva, katerim je dobro znano, kaj je blagi gospod bil, naj se z velikimi ali majhnimi doneski udeležijo te slavne naprave. Darovi naj se pošiljajo v pisarnico graškega časnika (Comptoir der Grazer Zeitg. Nr. 150) v Gradec.

Iz Ternave 8. junija. Spet se bojijo naši gospodarji kobilic, katerih je lansko poletje sila veliko v naše kraje priletelo, in nam veliko koruze pokončalo. Zalegla je ta požrešna žival veliko jajčič, ki se ravno sedaj izlegajo; toliko več pa se jih bojimo, ker polje že tako le pičlo letino obeta.

Iz Krakova. Galicijskim državnim svetovavcom so iz Krakova poslali sledeče pismo: „Po živem našem prepričanju vse druge vladarstvene preuredbe ne bojo teknile tako dolgo, dokler se nam novo življenje ne dá z bistvom narodnosti, ki nam jo je Bog dodelil. Narodnost je mozeg življenja, svetinja vsakega ljudstva. V tem prepričanju se nadjamo, da Vi, častiti gospodje, ne bote prezerli nobene prilagoditve, da se nam povernejo spet tiste pravice, ki nam jih dosihmal gosposke jemljejo; zlasti se potegnite za to: da naš poljski jezik bode v vseh šolah naše dežele učni jezik, brez kterega ni mogoče ohraniti jezika naših očetov, pa tudi ne, prave omike razširjati po deželi; — da v naši deželi vse gosposke svoje sodniške in oskerbovavne opravila v deželnem jeziku opravljajo; — da vsi ukazi, ki jih vlada v teh zadevah oklicuje, se oklicujejo v domačem jeziku, kar se sedaj ne godi; — v vseh zborih, ki jih bojo imele prihodnje občine (srenje) in deželni zbori, naj bo pripušten le domači jezik; — da se naše prizadevanje, pospešiti narodno omiko in slovstvo, ne overa in kakor znamenje prekucijnih namer ne natolcuje, ampak da ga vlada tudi v svojo skerb vzame in podpira. — To je, kar Vam v imenu celega naroda sporočujemo, — v vse druge potrebe kakor tudi v žalostni stan našega materialnega življenja se ne spuščamo.“

Laško. Palermo je v rokah Garibaldovih. Ko je neapolitanski general Lanca vidil, da nič ne opravi zoper Garibaldi-ta, ker so vsi mestnjani in celo ženske ž njim potegnile, se je podal k kralju v Neapolj in mu povedal,

kako stoji njegova reč; kralj je potem generalu oblast dal, da se proti pogodbami udá (kapitulira). 30. maja sta se snidla Garibaldi (v uniformi generala sardinskega) in Lanca na barki angleški in podpisala začasni prenehek boja, zraven pa osnovala pogodbe za kapitulacijo. „Perseveranza“ zagotavlja, da se je neapolitanski kralj popolnoma tistim pogodbam udal, kakor jih je Garibaldi določil; general Letizia je ž njim kapitulacijo podpisal. 7. dan t. m. je začela neapolitanska armada zapušati Palermo. Ali gré na Neapolitansko, ali se bo zbrala v Mesini v Sicilii, se še prav ne vé; Garibaldi nek hoče, da neapolitanska armada popolnoma zapusti Sicilijo. Kaj misli Garibaldi dalje početi, še ni znano; verjetno pa je, da bo še dalje segel. Novi vladni časnik v Palermi je že oklical začasno vlado in mnogo ukazov, s kterimi Garibaldi ustanovljuje novo vojaštvo in civilno gospodarstvo v poglavnem siciljskem mestu. Vidi se iz vsega, da vihar na Laškem še dolgo ne bo potihnil.

Iz Rima 2. junija. Spet je policija zasledila puntarsko družbo „comitato italiano“; zato so včeraj in predvčerajjim zaperli veliko ljudi. Sploh pa Rimci zelo mermrajo, da se jim prikrivajo prigodbe v Sicilii in da časniki smejo le neapolitanske telegrame naznanjati.

Francozko. Iz Pariza 9. jun. Sliši se, da drugi oddelek toulonskega brodovja se je podal v Sicilijo.

Turčija. Iz Carigrada 31. maja. Küprüsli paša je spet veliki vezir, ktero službo je pa pošteni mož le proti temu prevzel, da sme gospodariti po svoji volji, in da ga sultan ne sme odstaviti pred, dokler ne upelje na Turškem vseh preuredb, ki jih je sultan obljubil unanjim vladam.

Kursi na Dunaji

12. junija 1860.		v novem denarji.	
Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	105.60
v novem dnar. po 100 g. g.	65.—	4 1/2% Terzaški lozi po 100 „	121.—
5% nar. posojilo od l. 1854 „	79.70	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	69.80	ski po g. 100	103.—
4 1/2% „	61.40	Knez Esterhazy. po g. 40 „	86.—
4% „	55.—	Knez Salmovi po g. 40 „	40.—
3% „	40.50	Knez Palfyovi po g. 40 „	37.50
2 1/2% „	34.50	Knez Claryovi po g. 40 „	36.75
1% „	13.50	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	38.—
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	23.50
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	27.50
5% doljno - avstrijske g.	92.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	14.50
5% ogerske	73.25	Budimski . . . po g. 40 „	38.25
5% horvaške in slavonske „	71.50	Denarji.	
5% krajske, štajarske,		Cesarske krone g.	18.10
koroške, istrijske . . .	89.—	Cesarski cekini „	6.19
Deržavni zajemi z lotrijami		Napoleondori (20 frankov) „	10.58
Zajem od leta 1860	95.65	Souvraindori „	18.30
„ „ „ 1860 petink. „	95.80	Ruski imperiali „	10.78
„ „ „ 1839	125.—	Pruski Fridrikdori „	11.27
„ „ „ 1839 petink. „	120.—	Angleški souvraindori „	13.25
4% narodni od leta 1854 „	99.—	Louisdori (nemški) „	10.78
Dohodkine oblig. iz Komo „	15.50	Srebro (ažijo) „	30.60

Vabilo na naročbo „Novic“.

Tistim častitim prejemnikom „Novic“, ki so naročeni le do konca tega mesca, in jih želijo tudi vprihodnje dobivati, podamo današnjemu listu priloženi list, s kterim naj se oglasijo berž ko morejo še ta mesec, da se jim bojo „Novice“ brez prenehanja pošiljale. Tudi drugi, ki dosedaj še niso bili naročeni, naj storijo tako; zakaj žal bi nam bilo, ako bi prepoznih naročnikov ne mógli postreči z vsemi listi. — Deržali se bomo v vsem svojih dose-danjih pravil; „novičar“ si bo prizadeval tudi vprihodnje ob kratkem povedati vse, kar se doma in po celem svetu imenitnega godi — in tega je sedaj spet na cente.

Naročnina „Novic“ z dokladami vred je po pošti za pol leta 2 gold. in 10 kr. nov. dn., v tiskarnici prejemanih 1 gold. 80 kr., — za četert leta za une 1 gold. 5 kr., — za te pa 90 krajc.